

Bir Disiplin Olarak Kütüphanecilik

Ali Fuat Kartal

Giriş

Bilgi Toplumu diye adlandırdığımız 21. yüzyılda hiç kuşkusuz "bilgi" giderek daha fazla önem kazanmaktadır. Bilgisayar ve İnternet teknolojileri bilginin keşfedilmesinde, üretiminde, depolanmasında, dağıtımında ve kullanımında "devrim" olarak nitelendirilebilecek değişimlere yol açmıştır. Bilgi toplumu tanımının en belirgin özelliği iletilebilen ve erişilebilen bilgi hacmindeki artış olarak gösterilebilir.

Bilgi toplumunun görev, önem ve rollerini değiştirdiği meslek gruplarının ilk sırasında yer alan kütüphaneciler, bilginin üretimine, düzenlenmesine ve yayımına katkı sağladılar. Bu amaçla kütüphaneciler, gereksinim duyulan bilgilerin ekonomik olarak, zamanında, yerinde ve kullanıcıların istedikleri biçim ve ortamlarda hizmete sunmak gibi bir takım stratejik görevleri yerine getirmekle yükümlüdürler. Bu nedenle, ülkemizde lisans ve yüksek lisans düzeyinde eğitim veren kütüphanecilik bölümleri son yıllarda yeniden yapılanma sürecine girmiş ve bu doğrultuda öğretim programlarını yeniden düzenlemişlerdir.

Kütüphanecilik Eğitiminin Tarihine Kısa Bir Bakış

Türkiye'de üniversite düzeyinde kütüphanecilik eğitimi, Ankara Üniversitesi Dil ve Tarih - Coğrafya Fakültesi Kütüphanecilik Enstitüsü ile başlamıştır. Enstitü; Ankara Üniversitesi ile Amerikan Kütüphane Derneği (American Library Association, ALA)'nin işbirliği ve Ford Vakfı'nın sağladığı mali destekle 1953 yılında kurulmuş, 1954 - 55 akademik yılında öğretime başlamıştır. Öğretim, dört yıl ve Lisans düzeyinde idi. Enstitü, 1960 yılında kürsü haline getirilmiştir. ALA ve Ford Vakfı'nın sağladığı katkı 1964 yılı sonuna kadar sürmüştür.

Üniversite düzeyinde kütüphanecilik eğitimi veren ikinci bölüm ise 1964 yılında İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi'ne bağlı olarak açılan kütüphanecilik kürsüsü olmuştur. Bunu 1972 yılında Hacettepe Üniversitesi Sosyal ve İdari

---

* Genel Başkan, Türk Kütüphaneciler Derneği. e-posta: kartalaf@yahoo.com

Bilimler Fakültesi'nde kurulan Kütüphanecilik Bölümü izlemiştir.

Marmara Üniversitesi Fen - Edebiyat Fakültesi Bilgi ve Belge Yönetimi Bölümü ise, Arşivcilik Bölümü adıyla, 1987 yılında kurulmuştur. Bölüm eğitim-öğretim faaliyetlerine 1988-1989 yılında başlamış ve bölümün Arşivcilik Bölümü olan adı, Yüksek Öğretim Kurulu Başkanlığı'nın 29 Ocak 2002 tarihli kararı ile diğer üniversitelerin kütüphanecilik bölümleri ile birlikte, "Bilgi ve Belge Yönetimi Bölümü" olarak değiştirilmiştir. Atatürk Üniversitesi Fen - Edebiyat Fakültesi bünyesinde yapılandırılan Kütüphanecilik Bölümüne henüz öğrenci alımı yapılmamaktadır.

"...Kamu üniversitelerindeki Kütüphanecilik ya da Arşivcilik bölümlerinin "Bilgi ve Belge Yönetimi Bölümü" olarak yeniden yapılandırıldıkları bu dönemde, bir vakıf üniversitesi olan Başkent Üniversitesi'nin İletişim Fakültesi'nde, Yükseköğretim Kurulu'nun 8 Mart 2002 tarih ve 4675 sayılı yazısıyla kuruluşu onaylanan, Bilgi ve Belge Yönetimi Bölümü'nün açıldığı görülmektedir..." (Çakın, 2005: s. 19). Başkent Üniversitesi ile birlikte halen beş üniversitemizde kütüphanecilik eğitimi verilmektedir.

Toplumsal İhtiyaçlar ve Kütüphanecilik

Türkiye'de kütüphanecilik hizmetleri devletin bilgi/eğitim ögesine yaklaşımı politikası ya da politikasızlığı sonucu çeşitli sorunlarla karşılaşmaktadır. Ülkemizde her türdeki bilgi tüketim/üretim merkezlerinin eğitim, kültür ve bilim araştırma politikasındaki yeri saptanmadığı gibi kütüphane, dokümantasyon ve enformasyon hizmetleri açısından gereksinmesinin neler olduğu bunların nasıl karşılanacağı sağlıklı bir biçimde belirlenmiş değildir.

Toplumla 'kütüphane kurumu' ve kütüphanecilik mesleği arasında organik bir ilişki oluşturulamadığı için vatandaşlar genellikle böyle bir hizmetin eksikliği ya da yetersizliği konusuna yeterince duyarlı değildir. Oysa kütüphanelerin kuruluş amaçlarında, toplumun bilgi gereksinimlerini karşılamak yatmaktadır. Kütüphaneciler ise bu amacın gerçekleştirilmesi için bilgi arayan kullanıcıyla söz konusu gereksinimi yanıtlayabilecek bilgi kaynaklarını en doğru ve en kısa sürede ulaştırmak için vardır.

Kütüphanecilerin bu amaçla tarih boyunca üç temel işlevi yerine getirdikleri gözlenmektedir (Tonta, 2000: s. 75):

- 1) Bilgi sistemlerini tasarlamak, kurmak ve kullanmak (kataloglama-sınıflama sistemleri tasarlamak, belirli konularda kavramsal listeler (gömü, thesaurus), kaynakçalar hazırlamak ve bunları kullanmak gibi),
- 2) Bilgi sistemlerini yönetmek (kullanıcı gereksinimlerini belirlemek, kaynak seçmek, düzenlemek, kullanıma sunmak ve bilgi hizmeti veren karmaşık örgütleri yönetmek gibi) ve

- 3) Kullanıcılarla bilgi kaynakları/bilgi sistemleri arasında "aracı" (intermediary) görevini üstlenmek (danışma ve çevrimiçi tarama hizmetleri vermek gibi).

Kütüphanecilik Eğitimi ve Yeniden Yapılanma

Yukarıda sıralanan işlevler açısından bakıldığında kütüphanecilik mesleği, bilgi sistemleri tasarımı, kurulması, yönetimi, yaşatılması ve kullanıcılarla bilgi kaynakları ya da bilgi sistemleri arasında bağlantı ya da etkileşim kurulması ile yakından ilgilidir.

Bu bağlamda kütüphanecilik eğitimi veren okullar ders programlarında bilginin düzenlenmesi, bilgi sistemleri tasarımı, bilgi erişim, kullanıcıların bilgi gereksinimlerinin karşılanması ve bilgi hizmeti sağlanması, bilgi ekonomisi vb. gibi derslere yer vermektedirler.

Halen beş üniversitenin Bilgi ve Belge Yönetimi bölümlerinde verilen derslerden bazıları ve içerikleri şöyledir:

Bilgi ve Belge Yönetimine Giriş : Bilgi Yönetimi'nin bir disiplin ve meslek olarak anlamı, özellikleri ile kapsadığı alt disiplinlerin içerikleri hakkında genel bilgilerin insanlığın tarihsel, kültürel, sosyolojik gelişmeleri ışığında ele alınıp tartışıldığı ve bu bağlamda bilgi yöneticilerinin bireysel ve toplumsal yükümlülüklerinin gerek kuramsal gerekse ilgili bilgi merkezleri çerçevesinde uygulamadan getirilen örneklerle tanıtılmaya çalışıldığı bir derstir.

Bilgi Kaynakları ve Hizmetleri : Dersin amacı; öğrencilere basılı ve elektronik ortamda yer alan tüm bilgi kaynaklarını tanıtmak ve bu kaynaklar aracılığıyla nasıl ve ne tür bilgiye erişileceğini öğretmek ve bilgi hizmetlerinin içine giren; belge sağlama ve değerlendirme, profil hazırlama, seçimli duyuru hizmetleri, tarama stratejisi oluşturma, hizmetlerin değerlendirilmesi gibi temel konular işlenmektedir.

Bilginin Organizasyonu : Kayıtlı (basılı ya da elektronik) ortamdaki her türlü bilginin düzenlenmesini konu alan bir derstir. Bu kapsamda konuya ilişkin terminolojiye, kataloglamanın amaç, ilke ve öğelerine, konu ile ilgili standartlara (MARC, DUBLIN-CORE, META-DATA, AACR) kuramsal ve uygulamalı olarak yer verilir.

İnternet ve Bilgiye Erişim : Bu derste hem e-posta, ftp, web, arama motorları gibi temel İnternet araçlarının kullanımı, hem de İnternet aracılığıyla erişilebilen bilgi kaynaklarının (elektronik kitaplar ve dergiler, veri tabanları, dijital kütüphaneler vs.) kullanımı öğretilmektedir. İnternet tarayıcılarının (Netscape,

İnternet Explorer) kurulması, liste yönetimi, web arama motoru kurulması gibi konular üzerinde durulmakta, temel HTML bilgisi verilmekte ve öğrencilerin kendi web sayfalarını hazırlamaları istenmektedir.

Bilgi Gereksimi ve Kullanıcı Grupları: Dersin amacı; öğrencilere ilerde hizmet verecekleri kullanıcıları farklı özellikleriyle tanıtmak ve onların bilgi gereksinimlerini karşılayabilmek için gerekli bilgi ve beceriyi kazandırmaktır. Bu amaçla bilgi , bilgi türleri, bilgi kullanım özellikleri ve bilgi arama davranışları konularının işlendiği derste, kullanıcı grupları tanıtılmakta kullanıcı çalışmaları, önemi, tarihsel gelişimi, kullanıcı tatmini, nasıl ölçüleceği ve son kullanıcı kavramı konuları üzerinde durulmaktadır.

Sosyal Bilimlerde Araştırma Yöntemleri: Bu dersin temel amacı sosyal bilimlerde kullanılan belli başlı bilimsel araştırma yöntemlerini (deneysel yöntem, betimleme yöntemi, tarihi yöntem vd.) incelemek ve öğrencilerin belirli bir konu hakkında araştırma yapabilmeleri için gereken literatür bulma, veri toplama, verileri değerlendirme, rapor yazma ve sunuş tekniklerini uygulamalı olarak öğrenmelerini sağlamaktır. Derste araştırma tasarımı, kavramsallaştırma, operasyonelleştirme, ölçme, örneklem seçme ve veri toplama yöntemleri üzerinde durulmaktadır. Veri analizi ve rapor yazma için gereken bazı istatistik (SPSS for Windows) ve bibliyografik (EndNotes) yazılım paketlerinin kullanımı derste öğretilmektedir.

Temel ve Uygulamalı Bilimlerde Bilgiye Erişim: Temel ve uygulamalı bilimlerin özellikleri, alt alanları, alanın özellikleri, kullanıcılarının tanıtıldığı derste, özellikle fen ve teknik bilimleri alanında bilgi, bilgi kaynakları ve bunlara erişim yöntemleri öğretilmektedir. Basılı ve elektronik ortama kayıtlı bilgi kaynakları, belli başlı bilgi sağlayıcıları, organizasyonlar, örgütler, özel sınıflamalar ve konuyla ilgili yayın yapan dernekler ve bunlardan bilgi sağlama şekilleri tanıtılmaktadır. Fen ve teknik alanlarında koleksiyon oluşturma ve değerlendirme ve bu alanda var olan sorunlar ile çözüm yolları öğretilmektedir.

Medya ve Bilgi Yönetimi : Bu dersin amacı, öğrencilere, medya sektöründeki bilgi arama ve araştırma yöntemi ilke ve uygulamalarını öğretmektir. Ders kapsamında medya örgütlerinin kurumsal ve ticari yapıları, medya araştırmacıları ve gazetecilerin bilgi gereksinimlerinin analizi, haber veri tabanlarının kullanımı, İnternet araç ve kaynaklarının medyada kullanımı, grafik-resim-görüntü ve küpür arşivlerinin düzenlenmesi ve medyayı ilgilendiren mevzuat gibi konular ayrıntılı olarak ele alınır.

Veri Tabanları ve Çevrimiçi Tarama : Dersin amacı; elektronik ortamda kayıtlı bilgiyi tanıtmak ve bu bilgiye erişim için gerekli bilgi ve becerinin öğrenciye

kazandırılmasını sağlamaktır. Veri tabanı türleri, özellikleri, CD ortamında, çevrimiçi sağlayıcılar ve ağlar aracılığıyla erişilecek bilgi kaynaklarının tanıtıldığı derste, elektronik ortamdan bilgi sağlamada bilgi merkezlerinin yapması gerekenler, tarama sonuçlarının değerlendirilmesi, servis sağlayıcıların kıyaslanarak birbirlerine göre avantaj ve dezavantajlarının ölçülmesi ve son kullanıcı özellikleri üzerinde durulamaktadır.

Veri Tabanı Yönetim Sistemleri: İlişkisel Veri Tabanı Yönetim Sistemlerine (VTYS) giriş dersidir. Derste veri tabanı tasarımı ile ilgili kavramlar, veri tabanı uygulamaları için sorgu dilleri (SQL) ve veri tabanları ile ilgili yönetsel konular (güvenlik, tutarlılık, işletim, yaşatım, vd.) üzerinde ayrıntılı olarak durulmaktadır. Kütüphane ve bilgi merkezlerinde karşılaşılan bilgi depolama ve erişim ile ilgili sorunları çözmek için VTYS'nin kullanımı öğretilmekte ve öğrenciler ticari bir ilişkisel VTYS yazılımı kullanarak kendi veri tabanlarını tasarlamakta (işlevsel tanımlama, veri modeli, veri tabanı ve kullanıcı arabirimi tasarımı) ve kurmaktadırlar.

Sistem Analizi: Bu derste yönetimde "sistem" kavramı tüm yönleriyle incelenmekte, sistem düşüncesi, genel sistem kuramı, sistemin çevresi ve bileşenleri ve sistem geliştirme yaşam döngüsünü gözden geçirilmektedir. Sistem analizi, veri toplama ve sistem tanımlama, karar modelleri, proje yönetiminde kullanılan yapısal tasarım araçları (iş akış çizelgeleri, GANTT, HIPO, vd.), sistem kurma ve değerlendirme süreçleri hakkında bilgiler verilmektedir.

Derme Geliştirme : Dersin amacı; her tür bilgi merkezine, her tür ortamda kayıtlı (basılı, elektronik vb.) bilginin seçimi ve sağlanması ile ilgili politikaların oluşturulması, ölçütlerin saptanması ve gerekli işlemlerin yürütülmesine ilişkin öğrencilere bilgi ve beceri kazandırmaktır.

Bilgi Erişim İlkeleri: Bu dersin amacı basılı ve elektronik ortamdaki metin ve çoklu ortam türü bilgilerin aranması ve bu bilgilere erişimle ilgili kuram ve yöntemleri incelemektir. Derste entelektüel ve otomatik dizinleme ve sınıflama yöntemleri erişim etkinliği yönünden karşılaştırılmakta; dizinleme, soru cümlesi oluşturma ve sonuçları sıralama için kullanılan Boolean ve olasılıkçı yaklaşımlar gözden geçirilmekte; erişim etkinliği ölçüleri ve bu ölçüler kullanılarak yapılan bilgi erişim deneyleri irdelenmekte ve söz konusu etmenlerin bilgi erişim sistemleri tasarımı açısından önemi vurgulanmaktadır.

Web Tasarımı : Bu dersin amacı İnternet'i en iyi düzeyde kullanmak, İnternet aracılığıyla içerik sunmak ve bu içeriği yönetmek için gerekli becerileri öğrencilere kazandırmaktır. Web sayfası tasarımındaki temel öğeler, temel ftp, sunucu

ve HTML komutları ve fonksiyonları, tabloların, görüntülerin İnternet ortamına aktarılması için tarayıcıların kullanılması, bilgilerin çeşitli formatlarda web ortamına aktarılması vb. gibi konular derste ağırlıklı yer tutmaktadır. Öğrenciler grup olarak yaptıkları bir proje aracılığıyla web ortamındaki bilgilerin düzenlenmesini ve yönetimini öğrenmekte, kendi ilgi duydukları alanlarda web sayfaları tasarlamaktadırlar. Derste İnternet ortamında kullanılan daha yeni işaretleme (mark-up) dillerine (XML) de değinilmektedir.

Belge Yönetimi: Bu dersin amacı, "belge", "belge yönetimi" ve "belge yönetim programı" kavramlarını incelemek, organizasyonlarda oluşturulan raporlar, talimatlar, formlar ve dosyalar gibi belge türlerinin düzenlenmesi ve hizmete sunulmasına yönelik teknik ve yöntemlerin öğretilmesidir. Belgelerin düzenlenmesi ve hizmete sunulmasının yanı sıra, "önemli belgeler"e uygulanacak işlemler, belgelerin "kıymetlendirilmesi", alıkonulması, "depolanması", "arşivlenmesi" ve olası felaketlere yönelik planlama, zarar gören belgelerin tekrar kazanılması ve elektronik ortamda belge yönetimi konuları da ders kapsamında ele alınacaktır.

Bilgi Teknolojisi Yönetimi: Bu derste önce bilgi merkezlerinde kullanılan belli başlı bilgi teknolojileri ve otomasyon sistemleri tanıtılmakta, daha sonra da bilgi teknolojilerinin kullanımı ile ilgili yönetsel bir bakış açısı kazandırılmaya çalışılmaktadır. Bilgi teknolojisi ile ilgili konularda karar verme durumunda kalan öğrencilerin, donanım ve yazılım seçimi ve değerlendirilmesi, bilgi teknolojisi ile ilgili hizmetlerin planlanması ve kurulması ve bu süreçlere yönelik yönetsel konular (personel, eğitim, denetim, güvenlik, yaşatım, vd.) hakkında bilgilendirilmesi amaçlanmaktadır.

Dizinleme ve Öz Hazırlama : Dizinleme ve dizinleme teknikleri, pre-coordinate ve post-coordinate dizinleme sistemleri, doğal ve denetimli dillerin karşılaştırılması, öz ve öz hazırlamanın ilkeleri kuramsal ve uygulamalı olarak ele alınır. Ayrıca dizinleme ile ilgili paket programların tanıtımı ve kullanımı sağlanır.

Araştırma Yöntemleri: Gerek niteliksel gerekse niceliksel sosyal araştırma, iletişim alanında çalışanların başarısını garantileme konusunda tartışmasız çok önemlidir. Bu derste öğrencilerle, kendisi de bir sosyal bilim alanı olan "iletişim"de, belli zamanlarda, belli kültürel koşullanmalarda ve koşullarda olan insanların durum, gereksinim, taleplerini sağlıklı ve gerçekçi bir biçimde ortaya çıkartmak üzere, gerek niceliksel gerekse niteliksel araştırma, değişik boyutları, bakış açıları ve yöntemleri ile anlatılmakta ve tartışmaya açılmaktadır.

Kuşkusuz bu kadar geniş bir yelpazeyi kucaklayan kütüphanecilik mesleği bilgisayar mühendisliği, bilişsel bilimler, iletişim bilimleri, bilgi teknolojileri,

bilgi sistemleri, yönetim ve sibernetik gibi diğer alanlarla yakın bir ilişki ve işbirliği içinde olmak durumundadır.

Kısa bir süre önce ülkelerin gelişmişlik düzeyleri sanayileşmedeki başarıları ile ölçülürken, 21. yüzyılda ülkelerin gelişmişlik düzeylerini belirleyen başlıca öğe, ülkelerin bilgi üretimi ile üretilen bilginin teknolojik gelişmelere dönüştürme becerileri ile ölçülmektedir.

Uygarlık sürecinin her aşamasında, toplumsal gelişme ve yaşam için önemli olan bilgi artık stratejik bir konuma gelmiştir.

Buckland, bilgi sözcüğünün üç temel kullanımı olduğunu öne sürmekte ve bunları şöyle sıralamaktadır (Buckland, 1991: s. 1):

- a- "Süreç olarak bilgi" (information - as - process)
- b- "bilgi olarak bilgi" (information - as - knowledge)
- c- "nesne olarak bilgi" (information - as - thing)

Bilginin genel özelliği soyut olmasıdır. Ancak soyut olan bilgi iletilmek üzere tanımlanmalı ve mesaj haline getirilmelidir.

Bilginin işlenerek farklı formlara dönüştürülmesine "bilgi işleme" (information processing), bilgi işlemede kullanılan araçlara ise "bilgi teknolojisi" denmektedir (Tonta 2001: s. 199).

Teknolojideki gelişmeler, özellikle İnternet'in gelişimi, bilginin üretilmesinde ve yayımlanmasında kolaylıklar sağlamıştır. Enformasyon teknolojisindeki hızlı gelişme, üretim için her türlü bilgi akışını hızlandırıp kolaylaştırdığı gibi zaman ve mekan kullanımında sağladığı avantajlarla, üretimde etkinlik ve verimlilik artmıştır.

Bilgi çağının en önemli özelliği yeni bilgilerin çok hızlı bir şekilde üretilmesi ve iletilebilmesidir. Üretilen bilginin derlenerek denetim altına alınması, kütüphanecilik ve bilgi işlem metotlarıyla kullanıma hazır hale getirilen bilginin ekonomik, toplumsal ve bilimsel gelişmelere katkısı daha da önem kazanmıştır.

Hızla büyüyen bilgi, aranılan bilgiye ulaşmada bazı zorlukları da beraberinde getirmiştir. Bilgi üretmek ve yaymak için kullanılan teknolojinin; bu bilgiyi bulmak, süzmek, düzenlemek ve özetlemek için bir yöntem geliştirmesi kaçınılmaz olmaktadır. Bilgi toplumunda, sorunların da bilgiye dayalı olarak çözüleceği gerçeğinden hareketle; bilgi kaynaklarına erişme, bu kaynaklar arasında yer alan çeşitli bilgilerden gereksinim duyduklarını seçme, seçilen bilgileri gereksinimler doğrultusunda düzenleme ve yorumlama, edinilen bilgiyi saklama ve istenildiğinde onlara yeniden erişim sağlamları gerekecektir (Çakın, 2000: ss. 4-5).

Çakın (2000)'in yukarıda belirtmiş olduğu bu faaliyetler kütüphanecilerin mesleki bilgilerine gereksinim duyulan çalışma alanlarıdır ki bu bağlamda

üniversitelerin kütüphanecilik eğitimi veren, Bilgi ve Belge Yönetimi Bölümleri ders programlarını bu çerçevede yeniden yapılandırmışlardır.

Sonuç

Yukarıdaki değerlendirmelerden de anlaşılacağı üzere, kütüphanecilik mesleği ve dolayısıyla kütüphanecilik eğitim programları bir yandan bilgisayar, iletişim, İnternet vb. gibi alanlardaki teknolojik gelişmelere uyum sağlamaya çalışırken, öbür taraftan da diğer mesleklerden gelen rekabete yanıt vermeye çalışmaktadırlar. Aynı zamanda ekonomik ve toplumsal yaşamda bilginin stratejik öneminin artmasıyla birlikte oluşan yeni bilgi gereksinimlerini karşılamaya çalışmaktadır.

Kaynakça

- Buckland, M. (1991). *Information and Information Systems*. New York: Green Wood Press.
- Çakın, İ. (2005). Cumhuriyet'ten Günümüze Bilgi Profesyonellerinin Eğitiminde Başlıca Gelişmeler. *Türk Kütüphaneciliği*, 19 (1), 7-24
- Çakın, İ. (2000). Bilgi Profesyonellerinin Eğitiminde Yeniden Yapılanma: Hacettepe Üniversitesi Örneği. *Türk Kütüphaneciliği*, 14 (1), 3-17
- Tonta, Y. (2000). "Türkiye'de Kütüphanecilik Eğitiminin Yeniden Yapılanması." *Türkiye'de Kütüphane ve Enformasyon Biliminin Kurumsal Gelişimi: İ.Ü. Edebiyat Fakültesi Kütüphanecilik Bölümü'nün Kuruluşunun 36. Yılı Anısına Düzenlenen Sempozyum Bildirileri (11-12 Mayıs 2000, İstanbul)* içinde (s. 74-89) Yay. Haz. Aysel Yontar. İstanbul: Türk Kütüphaneciler Derneği İstanbul Şubesi, 2000.
- Tonta, Y. (2001). Bilgi Erişim Sorunu. 21. *Yüzyıla Girerken Enformasyon Olgusu: Ulusal Sempozyum Bildirileri. 19-20 Nisan 2001, Hatay* içinde (s. 198-206). Yay. Haz.. Tülay Fenerci ve Oya Gürdal, Ankara: Türk Kütüphaneciler Derneği, 2001.